

Aspekter på bra svar (ABS) skriftlig prov för specialistexamen i allmänmedicin 2019

Uppgift 1 – Svante 6 år, magkrångel

Differentialdiagnostiska tankar: Regressivt beteende med förstoppningsdiarré som uttryck för psykosociala händelser, tillstånd efter gastroenterit, nylig antibiotikabehandling, celiaki, inflammatorisk tarmsjukdom.

Utredning: Noggrann detaljanamnes om debut, duration, nattliga besvär, eventuell obstipation andra anamnestiska fakta såsom infektion, kost, sociala faktorer/ oro, sjukdom i familjen. Viktkurva.

Ta reda på mammans föreställningar och vad hon gjort åt det hela fram till nu.

Status måste innehålla Palpation av rektum med tanke på obstipation. Perianal inspektion.

Laborationer: Hb, CRP, avföringsodling, längd och vikt. Fördjupad diagnostik: Celiaki- diagnostik med transglutaminasantikroppar samt F-Calprotectin.

Uppföljning: Kontakt efter labsvar. Planer på teambehandling om nödvändigt.

Uppgift 2 – Anders 20 år på LSS-boende

Resonemang om orsaker till ändrat beteende:

Flytten, ny personal, möjliga somatiska orsaker.

Åtgärd/planering:

1. Ta reda på hur det fungerade på förra boendet (anhöriga/personal), bemötande.
2. Restriktivitet med symptom-medicinering
3. Följa upp, helst med hembesök
4. Beteenderegistrering
5. Kontakt med Vuxenhabilitering

Uppgift 3 – klagomål på handläggning

1. MAL granskar ärendet. Ser framför allt följande tveksamheter:

- a) Sjuksköterska S:s primära triagering utifrån larmsymtom
- b) att Dr A i sent brev meddelar orosframkallande besked
- c) att sjuksköterska T i telefon läser upp brevet skrivet av dr A
- d) Lämpligheten av ordvalet "knöl" i brevet

2. MAL diskuterar handläggning av ärendet med chefen och vidare åtgärder/arbetsfördelning.

Exempel:

- Chefen (brevmottagaren) **kommunicerar med F,** föreslår möte med dr A (eller annan enligt F:s eventuella önskemål)
- MAL talar med dr A
- Chefen talar med berörda sjuksköterskor

3. Diskussion kring översyn rutiner, kompetens, personalutveckling, avvikelshantering.

Uppgift 4 – Jenny 24 år, urinbesvär

Här viktigt att satsa på att få en bra allians med patienten.

En social anamnes kan fånga våld, missbruk, barn som far illa.

Identifiera cystit som troligaste diagnos.

Differentialdiagnoser som behöver has i åtanke vid låg buksmärta är extrauterin graviditet och salpingit, eventuell appendicit.

Bukundersökning, helst gynekologisk undersökning men när detta inte går att genomföra kan noggrann palpation kombineras med PR.

Provtagning av U-hcg, eventuell STI -prover (sexuell överförbar sjukdom), gärna CRP.
Behandla med antibiotikum enligt STRAMA
Om remiss – rådgör med mottagare - gynekolog eller kirurg
Följ upp – symtom och social situation.

Uppgift 5– Ida 88 år med ovarialcancer och demens

Differential-diagnoser till försämringen: Hjärtsvikt, hjärtinfarkt, lungemboli, infektion (lunga /Urinvägar), ovarialcancer.

Åtgärd: Kontakta/samtal anhöriga och Ida. Presentera hur du ser på situationen- att det föreligger en palliativ situation: Föreslå fortsatt vård och omsorg på boendet med palliativa insatser: mot dyspné, smärta, oro, ordinera aktuella lindrande medikamenter.

Höra efter anhörigas inställning med tanke på det akuta i relation till Idas olika sjukdomar. Involvera personalen.

Uppföljning: Ordna möjlighet till tät uppföljning, informera kollegor om Ida. Flexibilitet om fortsättning i dialog med anhöriga.

Uppgift 6 – Bengt 76 år, diabetes och hypertoni

Låt paret berätta så att du kan bedöma symtomen och prioritera.

Utredning: Sviktagnostik m EKG, blodvärde, neurologstatus och, om du bedömer det, minnesutredning. Hur har Bengt det med alkoholen?

Diagnostiska överväganden: Hjärtsjukdom/svikt, pressat blodtryck, pressat blodsocker, anemi, minnessvikt, inaktivitet.

Åtgärd: Se över medicinering, reducera metformin, minska felodipin-dosen **På prov sätta ut** enalapril.

Uppgift 7 – Maja 77 år, ont i fot

Differentialdiagnos: Nedtrampade främre fotvalv, giktepisod, småledsartros i framfoten. Mindre troligt: fraktur, Mortons **neurinom**.

Utredning: Undersök cirkulationen i foten, urat-prov, CRP.

Åtgärd: Lugna att det inte är något allvarligt och samtala med patienten om medicineringen och hennes oro för nya fotsår. Avlasta med lämpliga skor/mjuka inlägg. Smärtlindra efter behov, avvakta förlopp och följa upp.

Uppgift 8 – barnfamilj med resplaner

Resmål, tidpunkt/säsong.

Familjens hälso- och vaccinationsstatus. Sjukdom att beakta?

Sjukdomsförebyggande åtgärder (vaccin, malaria-tabletter, kondom).

Råd om vatten, mat, handhygien, solskydd, alkohol, trafik.

Insektsskydd, kontakt med djur.

Intyg vaccin/läkemedel.